

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Dvouletým dětem ve školce pomáhají rituály / Kateřina Markalousová ; [Autor interview] Marie Těthalová – cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 27, č. 7 (září) (2020), s. 8-10.

Specifikem dvouletých dětí v MŠ je fakt, že jde většinou o první setkání s jiným uspořádáním, než je rodina. Nutnost adaptace - jak by měla probíhat. Jak řešit problém s předáváním dítěte do školky. Jak se vyvíjí sebeobsluha (např. toaletní). "Bitvy" o hračky a jak do vzniklé situace zapojit komunikaci. Oblékání a pohyb venku. Jak může pomoci rodina.

předškolní dítě ; malé dítě ; mateřská škola ; školní adaptace ; samostatnost ; vztahy mezi vrstevníky ; komunikace ; rodina ; spolupráce ve výchově ; sebeobsluha ; věk 2

<http://katalog.npmk.cz/documents/478352>

2.

Edukační činnost dentálních hygienistek / Kateřina Veselá – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 8 (2020), s. 22.

Autorka článku vyučuje pedagogiku a edukaci na oboru Diplomovaná dentální hygienistka na Vyšší odborné škole zdravotnické v Brně. Žáci v prvním ročníku vytváří pomůcky k praktické edukační praxi (tématy jsou – anatomie zubu, vliv výživy na dentální zdraví, techniky čištění zubů aj.) pro jednotlivé věkové kategorie. Ve druhém ročníku pracují přímo s klienty. Od dětí v mateřských školách až po seniory a lidi s hendikepem.

vyšší odborná škola ; zdravotnická škola ; vzdělávání ; praxe ; edukační pomůcka

<http://katalog.npmk.cz/documents/478226>

3.

Historické perspektivy výuky češtiny, aneb, Nadějně vyhlídky v minulosti = historical Perspectives of Teaching Czech, or, Promising Perspectives in the Past / Marie Čechová -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Didaktické studie -- ISSN 1804-1221 -- Roč. 12, č. 1 (2020), s. 101-109.

Výklad o školské reformě, připravované v 70. letech minulého století a zaváděné v následujících dvou desetiletích, se zřetelem k přípravě současné koncepce výuky češtiny. S možnostmi, které nabízí současná věda, by se dobře dalo zúročit to, co předcházelo, protože je třeba ctít historickou paměť oboru, ale neulpět na ní. Autorka rozebírá tehdejší reformní proces i problémy, které ho provázely. Důležité je vědět, čeho se v současném reformním procesu vyvarovat a co využít.

školská reforma ; čeština ; historické hledisko ; komparace ; výuka ; historická paměť ; 1970-1990

<http://katalog.npmk.cz/documents/478267>

4.

Hračka - bezpečný předmět na dětských odděleních? / Zelenková J. -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česko-slovenská pediatrie : časopis České a Slovenské pediatrické společnosti -- ISSN 0069-2328 -- Roč. 75, č. 2 (duben) (2020), s. 71-76.

Stafylokoky patří mezi nejrozšířenější mikroorganismy, jsou poměrně odolné a tvoří běžnou součást mikroflóry kůže i sliznic. Za určitých okolností mohou být původci onemocnění lidí i zvířat. Výskyt stafylokoků na dětských hračkách u hospitalizovaných dětí není rutinně sledován. Zahraniční studie naznačují, že by mohly být zdrojem nákaz spojených se zdravotní péčí. Proto byla v letech 2016 a 2017 provedena šetření v pražských nemocnicích. Z výsledků šetření vyplývá, že záchyt stafylokoků na hračkách je ovlivněn zejména materiálem, ze kterého jsou hračky vyrobeny, a dále i prostředím, ve kterém jsou umístěny.

nemocnice ; infekční nemoc ; dítě ; pediatr ; hračka ; bezpečnost ; hospitalizovaný ; výsledek výzkumu ; Praha (Česko) ; mikroorganismy ; 2016-2017

<http://katalog.npmk.cz/documents/478350>

5.

Jak pracovat s teorií zkříženého syndromu v praxi? / Petr Schlegel, Radka Dostálová -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 86, č. 4 (2020), s. 7-10.

V přípravě budoucích učitelů je snaha zahrnout do učebních programů studentů učitelství tělesné výchovy a sportu teoretické informace i praktické postupy směřující k optimálnímu rozvoji držení těla a prevenci svalové rovnováhy u dětí. Obsahem článku je téma posturálních (hypertonických) a fázických (hypotonických) svalů. Rozdělení vybraných svalů podle určitých vlastností se používá jako nástroj pro rozcvičení, strečink nebo posilování. Je však technicky i časově náročné pro většinu učitelů diagnostikovat žáky podle držení těla nebo svalových dysbalancí, proto autoři textu uvádějí praktické rady, jaké prostředky ve výuce použít pro zpříjemnění rozcvičky.

tělesná výchova ; základní škola ; žák ; student učitelství ; obsah výuky ; tělesné vlastnosti ; držení těla ; porucha motoriky ; tělesný handicap ; náprava ; pohybový rozvoj ; svalová nerovnováha ; svalová soustava

<http://katalog.npmk.cz/documents/478545>

6.

Matematické kluby - příležitost pro "rozkvět" dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí /
Dana Pražáková, Martina Novotná -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Komenský : odborný časopis pro učitele základní školy -- ISSN 0323-0449 -- Roč. 144, č. 4 (červen 2020) (2019/2020), s. 40-44.

<https://www.novaskola-ops.cz/kdo-jsme/>

Článek informuje o projektu matematických klubů, který probíhal v letech 2017-2019. Byl zaměřen na děti se socioekonomickým nebo kulturním znevýhodněním. Na jeho realizaci se podílely organizace Nová škola, o. p. s. a obecně prospěšná společnost H-mat (metoda výuky matematiky podle M. Hejného). Cíle, obsah a organizace matematických klubů, průběh a přínosy, komunitní kruh, zapojení dětí do různých aktivit, trpělivost dětí jako projev vnitřní motivace. Na začátku roku 2020 byl zahájen další projekt, který bude zkušenosti z klubů využívat v prostředí školních družin.

dítě ; sociálně znevýhodněný ; klub mládeže ; matematika ; sociální výchova ; mimoškolní výchova ; činnosti mimo vyučování ; vzdělávání ; aktivizující metoda ; motivace ; 2017-2019 ; 2020

<http://katalog.npmk.cz/documents/478337>

7.

Mistrovská zkouška jako cechovní pečeť kvality : ale se školstvím už toho asi moc společného mít nebude / Petr Husník – cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 8 (2020), s. 4-6.

Mistrovská zkouška se s různě dlouhými přestávkami připravuje již 20 let. Původní Akademie řemesel založená Hospodářskou komorou se nesetkala se zájmem uchazečů ani státní byrokracie. Poté byly navrženy ještě další varianty. Mistrovská zkouška má podle evropského projektu

umožnit profesní rozvoj řemeslníků, garantovat kvalitu a být kompatibilní a uznatelná s kvalifikační úrovní EQF5. Mistrovské kvalifikace nemají být navázány na Národní soustavu kvalifikací. O projekt se stará ministerstvo průmyslu a obchodu. Ke zkoušce by se mohli hlásit kvalifikovaní pracovníci, kteří během posledních deseti let pracovali alespoň pět let v oboru.

odborné školství ; odborné vzdělání ; řemeslo ; zkouška ; osvědčení ; odborný rozvoj zaměstnanců ; kvalita ; projekt ; kvalifikace ; mistrovská zkouška ; ministerstvo průmyslu a obchodu

<http://katalog.npmk.cz/documents/478224>

8.

Mluvit, či nemluvit? : Participace na výukové komunikaci očima vokálních a tichých žáků a jejich učitelé / Klára Šedřová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Orbis scholae -- ISSN 1802-4637 -- Roč. 13, č. 2 (2019), s. 65-94.

Uvedeny jsou výsledky terénního etnografického šetření ve výuce českého jazyka a literatury ve čtyřech 9. třídách základní školy. Pořizovány byly videonahrávky výuky a rozhovorů se žáky a jejich učitelkami. Autorka se soustředila na zachycení rozdílů mezi žáky vokálními a tichými a mezi žáky školsky úspěšnými a neúspěšnými. Výsledky analýzy ukazují, že participační chování žáků silně souvisí s tím, jaké příležitosti k učení tito žáci získávají, dále jak kompetentní a inteligentní se jeví sami sobě i svým vyučujícím. Z tohoto hlediska existuje ve třídách silně znevýhodněná skupina, a to jsou tiší neúspěšní žáci.

práce ve třídě ; žák ; postoj žáka ; pasivita ; aktivita ; participace ; verbální komunikace ; nonverbální komunikace ; výsledek výzkumu ; čeština ; starší školní věk ; druhý stupeň ; videozáznam ; školní úspěšnost ; školní neúspěch ; věk 14-15 ; ročník 9 ; 2017-2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/478351>

9.

O spolupráci mateřských a základních škol, které jsou ve společném právním subjektu / Jana Rysová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Komenský : odborný časopis pro učitele základní školy -- ISSN 0323-0449 -- Roč. 144, č. 4 (červen 2020) (2019/2020), s. 56-59.

Autorka uvádí výsledky své práce, ve které ověřovala, jak spolupracují a komunikují učitelé mateřských a základních škol, jaká je propojenost vzdělávacích programů v těchto školách a jaká je jejich spolupráce v jednom právním subjektu se zřizovatelem. Hlavní výzkumnou metodou byly dotazníky pro učitele MŠ, ZŠ i pro zřizovatele. Další součástí bylo posouzení jednotlivých školních vzdělávacích programů. Ve svém výzkumu autorka pracovala se vzorkem osmi škol sloučených do jednoho právního subjektu z Jihočeského kraje (okres Prachatice).

mateřská škola ; základní škola ; právní subjektivita ; školská legislativa ; spolupráce ; komunikace ; rámcový vzdělávací program ; dokumentace ; výzkumný projekt ; program výzkumu ; výsledek výzkumu ; zřizovatel

<http://katalog.npmk.cz/documents/478348>

10.

Povinná matematika od a do z : shrnutí několikátýdenních debat o změně státní maturity / Petr Husník – cze

In: Učitelství : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 123, č. 6 (2020), s. 13-14.

Autor článku shrnuje informace, události i názory týkající se maturity z matematiky. Členové Poslanecké sněmovny mají rozdílné názory. Podle školského zákona by měla být státní maturita povinná ze tří předmětů (ČJ, M a cizí jazyk). Podle novely by se státní zkouška měla od jara 2021 omezit jen na didaktické testy. Unie školských asociací ČR CZESHA s návrhem nesouhlasí. Je pro zachování volitelnosti mezi cizím jazykem a matematikou. Shoda nepanuje ani ve školském prostředí.

střední škola ; maturita ; matematika ; závěrečná zkouška ; státní maturita ; test ; didaktický test ; informace ; názor ; volitelný předmět ; povinný předmět ; školský zákon ; legislativa ; Česko ; 2021-

<http://katalog.npmk.cz/documents/478138>

11.

Princip komplexnosti očima učitele češtiny z praxe = the Principle of Complexity by the Eyes of a Czech Teacher from Practice / Radana Metelková Svobodová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Didaktické studie -- ISSN 1804-1221 -- Roč. 12, č. 1 (2020), s. 51-66.

Role principu komplexnosti ve výuce češtiny. Komplexní přístup je vyžadován jednak platným kurikulem, jednak ze strany oborových didaktiků. V článku se jeho autorka snaží nalézt odpovědi na následující otázky: Jak vypadá situace v praxi? Napomáhají implementaci zmiňovaného principu i učební materiály užívané v českých základních školách? Autorka má osobní zkušenosti získané v pozici učitele českého jazyka v 6. ročníku ZŠ.

čeština ; výuka ; didaktika ; kurikulum ; základní škola ; praxe ; komplexnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/478214>

12.

Problém homogenních a heterogenních tříd / Ondřej Koželuh – cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 27, č. 7 (září) (2020), s. 12-13.

Mnoho ředitelů/ředitelky mateřských škol stojí před otázkou, zda v jejich školce zařadit třídy homogenní či heterogenní. Jde o třídy se stejným či rozdílným věkovým složením dětí. Homogenní třída - pro a proti, heterogenní třída - pro a proti. Důležitým faktorem pro výběr je také to, jak se v které třídě cítí učitelky. Chybějí zde výzkumy, průzkumy a ankety, které by tuto problematiku pomohly řešit. Je nutno zkoumat rozdíly při srovnávání obou typů tříd. Zde máme zatím jen domněnky, přání a dojmy, tato situace by se ale měla začít co nejdříve řešit.

mateřská škola ; třída ; předškolní dítě ; názor ; věk ; bezročníkový systém ; homogenita ; heterogenita

<http://katalog.npmk.cz/documents/478354>

13.

Proč jsou dánské děti šťastné? / Markéta Kunzová – cze

In: Rodina a škola [cze] -- ISSN 0035-7766 -- Roč. 67, č. 6 (červen) (2020), s. 10-12.

Dánsko i další severské státy mají před námi velký náskok ve způsobu životního stylu i výchovy. Autorka informuje o výchově ve znamení hygge. Tento charakteristický prvek životní harmonie se prolíná do všech úrovní dánského života. Autorky Jessica Joelle Alexandrová a Iben Dissingová Sandahlová ve své publikaci Proč jsou dánské děti šťastné? poukazují na nové možnosti, jak ze svých potomků vychovat zdravé, sebevědomé a samostatné bytosti. Po několikaletém výzkumu doporučují držet se co nejpřirozenějším způsobem šesti zásadních pravidel, která jsou uvedena v textu.

dítě ; vývoj dítěte ; výchova dítěte ; rozvoj osobnosti ; vztah rodiče-dítě ; rodinná výchova ; rodičovská odpovědnost ; rodičovská role ; psychologie osobnosti ; postoj rodičů ; vcítění ; samostatnost ; pochvala ; Dánsko ; hygge ; životní harmonie

<http://katalog.npmk.cz/documents/478485>

14.

Supervize jako jeden z efektivních nástrojů péče o učitele / Veronika Pavlas Martanová -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Komenský : odborný časopis pro učitele základní školy -- ISSN 0323-0449 -- Roč. 144, č. 4 (červen 2020) (2019/2020), s. 19-26.

Supervize představuje důležitou oblast profesního růstu. Autorka nabízí první výsledky výzkumného šetření v rámci projektu TAČR "Učitelská supervize", který mapoval, jestli může být supervize realizovaná ve školství efektivní, jaká jsou její specifika, přínosy a překážky jejího zavádění. Cílem předloženého článku je seznámit odbornou veřejnost s pojmem supervize ve školním kontextu, s jejím výskytem ve školním prostředí, objasnit souvislost se syndromem

vyhoření a s copingovými strategiemi (zvládání stresu) užívanými vyučujícími. Článek obsahuje metodologii výzkumného šetření i příklady a postřehy z praxe supervizorů.

škola ; učitel ; pracovní podmínky učitelů ; kontrola výkonu ; odborný rozvoj zaměstnanců ; psychologie práce ; psychologie osobnosti ; psychická zátěž ; syndrom vyhoření ; stres ; zvládání ; výzkumný projekt ; metodika ; coping

<http://katalog.npmk.cz/documents/478332>

15.

Výtvarné zpracování učebnic počátečního čtení / Diana Elfmarková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Výtvarná výchova : časopis pro výtvarnou a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní - - ISSN 1210-3691 -- Roč. 59, č. 3-4 (2019), s. 6-20.

Pro děti, které ještě neumějí číst, jsou vizuální prvky v učebnicích pomocným vodítkem. Kvalitní obrázkové knihy, které spojují text a ilustraci, jsou pro mentální a sociální vývoj dětí velmi důležité. Autorka se ve studii zaměřuje na grafické zpracování v současnosti používaných učebnic počátečního čtení. Uvedena jsou hodnotící kritéria a s jejich pomocí analyzuje a vyhodnocuje slabikáře, čítanky a živé abecedy. Doplněno o stručný historický přehled slabikářů vydaných na našem území.

učebnice ; čítanka ; slabikář ; první stupeň ; počáteční čtení ; obrázková kniha ; ilustrace ; grafika ; historické hledisko ; Česko ; století 16-21

<http://katalog.npmk.cz/documents/478330>